

ПРАВИЛНИК ЗА АТЕСТИРАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК „ПРОФ. Л. АНДРЕЙЧИН“

Настоящият Правилник се основава на Методиката за провеждане на атестация на служителите в БАН, приета от Общото събрание на БАН, и е в съответствие с чл. 58, ал. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 7а от Устава на БАН, с чл. 16 от ЗРАСРБ и с Правилника на Института за български език „Проф. Л. Андрейчин“.

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) Атестацията има за цел да установи и оцени равнището на извършваната дейност от служителите на БАН за определен период от време.

(2) Атестацията е средство, на основата на чиито резултати ръководството на Института и на БАН преценява капацитета на всеки служител и неговите възможности да изпълнява мисията и задачите на звеното.

(3) Органи по атестирането в Института за български език са:

- ❖ Атестационната комисия;
- ❖ Апелативната комисия;
- ❖ Научният съвет.

(4) Обща атестация в Института за български език се провежда не по-рядко от веднъж на три години и не по-често от всяка година, като обобщени данни се предоставят на Управителния съвет на БАН за анализ.

(5) Научният съвет на Института за български език определя времето и срока на атестиране, като спазва изискванията на нормативните документи и разпоредби съгласно Устава на БАН и правилата за атестиране на учените в БАН и Института за български език.

(6) Всеки служител може да поиска да бъде атестиран не по-рано от една година след последната му атестация.

Чл. 2. (1) Атестационната комисия подпомага НС на Института за български език в установяването и оценката на професионалните качества в извършваната дейност на служителите, техния капацитет и принос при изпълнение на мисията, целите и задачите на Института за български език.

(2) Атестационната комисия се състои от пет до седем души на основна работа в Института за български език, включително председател и секретар.

(3) В Атестационната комисия влизат представители на трите групи, посочени в чл. 35, ал. 4 от Правилника на Института за български език (хабилитирани учени, нехабилитирани учени и специалисти), като хабилитираните учени са повече от половината. За председател се избира професор или доцент.

(4) Членовете на ръководството на Института за български език, членовете на ръководството на НС, ръководителите на секции и председателят на Общото събрание не могат да бъдат членове на Атестационната комисия.

(5) Мандатът на Атестационната комисия е 5 години.

(6) Председателят и членовете на Атестационната комисия се избират от Научния съвет на Института за български език по предложение на ръководството след съгласуване с ръководителите на секциите.

Чл. 3. (1) Атестационната комисия може да заседава и да провежда гласуване, когато присъстват повече от половината ѝ членове.

(4) Комисията взема решенията си с мнозинство повече от половината от списъчния си състав и по свое решение – с тайно или явно гласуване.

(3) Атестационната комисия трябва да приеме окончателно решение за резултата на атестирания до два месеца след подаване на попълнената атестационна карта и доказателствения материал към нея.

(4) Атестационната комисия:

1. При необходимост предлага актуализация на правилата, критериите, методиката и документите за атестиране и ги представя за утвърждаване от НС.
2. Проверява спазването на изискванията и процедурата при атестирането.
3. Контролира сроковете за атестиране.
4. Разглежда всяка атестационна карта, като проверява точността на попълнените данни и доколко те съответстват на показателите.
5. Може да върне атестационна карта за ново попълване или да иска допълнителна информация от всеки атестиран, като определя срок за това.
6. Има право с аргументирано решение да анулира или да премести в друга графа някои от попълнените данни.
7. Съставя протокол за окончателните резултати от атестирането на всяка група от служители, като ги подрежда в низходящ ред на резултатите.
8. Подготвя и внася за приемане в НС доклад за резултатите от атестацията.
9. Оповестява публично окончателните резултати от атестирането с обобщена извадка от протоколите си, като изпраща имейли до всички служители, както и на видно място в Института. Обобщената извадка съдържа: минимален праг за длъжността и брой служители под него, максимален и минимален брой точки за съответната група атестирани. Справки за всички резултати могат да се правят при научния секретар в рамките на десет дни след оповестяването на резултатите.
10. Предава в архива на Института за български език всички материали, свързани с атестацията, включително протоколите от заседанията с приетите решения.
11. Разглежда документите, посочени в чл. 33, ал. 4 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, на евентуалните кандидати на основен трудов договор в Института за български

език за заемане на по-висока академична длъжност, като с явно гласуване и обикновено мнозинство се произнася дали евентуалният кандидат покрива изискванията за заемане на съответната академична длъжност съгласно ЗРАСРБ, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ и КТ. Ако евентуалният кандидат е член на Атестационната комисия, той не участва в гласуването, което по решение на Комисията може да се проведе и тайно.

12. При разглеждане на документите по т. 11 Атестационната комисия проверява оригиналността на монографични трудове, които не са били приети за печат от НС, чрез използваната в БАН електронна система за плагиатство.

Чл. 4. (1) Атестираните учени се разделят най-малко в три групи:

1. Хабилитирани учени
2. Нехабилитирани учени
3. Специалисти с научна степен.

(2) Атестационната комисия може да реши допълнително разделяне на тези групи.

(3) Задължително се атестират всички учени на безсрочен основен трудов договор в Института за български език. По преценка на директора на Института за български език могат да се атестират и учени и служители на срочен основен трудов договор.

(4) Не подлежат на атестация учени, работили под две години в Института за български език. С решение на НС на Института за български език могат да не се атестират и други групи учени.

(5) Атестират се по свое желание: служители, които са на срочен основен трудов договор, и служители, които през следващата година навършват пенсионна възраст.

(6) Атестационната процедура се осъществява отделно по утвърдените за звеното групи учени в Института за български език.

(7) Атестационната карта и предложенията на Атестационната комисия във връзка с атестацията се обсъждат и утвърждават от НС.

Чл. 5. (1) Атестираните служители извън учените в звената се разделят на две групи:

- ❖ научно-технически персонал;
- ❖ научно-помощен и научно-административен персонал.

(2) Атестационната комисия може да реши допълнително разделяне на всяка от тези групи, което се одобрява от директора.

(3) За всяка група атестирани се прилага специализирана атестационна карта, утвърдена от директора на звеното.

(4) задължително се атестират всички заети на безсрочен трудов договор в Института за български език. По преценка на директора на звеното може да се атестира и персонал на срочен трудов договор.

(5) Не се атестират по процедурите от този Правилник лица като охрана, портиери, чистачи и други. Кръгът на тези служители се определя със заповед на директора. За оценка на изпълнението на трудовите им задължения директорите на звената могат да приемат специфични правила. С мотивирана заповед на директора могат да не се атестират и други групи служители.

Чл. 6. (1) Решенията на Атестационната комисия могат да се обжалват в десетдневен срок пред Апелативната комисия.

(2) Апелативната комисия се състои от: директора или негов заместник, научния секретар, председателя на НС на Института за български език или негов заместник, председателя на Общото събрание на учените или негов заместник и председателя на Атестационната комисия или негов заместник.

(3) По случаите, по които е сезирана, Апелативната комисия се произнася в 10-дневен срок от внасяне на възражението.

(4) Решенията на Апелативната комисия са окончателни и се оповестяват публично чрез имейли до всички служители, както и на видно място в Института.

Чл. 7. (1) Всички срокове в Атестационната карта се изчисляват в месеци. За един месец от периода за атестиране се приема и период от съответния календарен месец, не по-къс от 14 дни.

(2) Атестираният отчита само дейности, при които е представен с месторабота Институт за български език, БАН.

(3) В случай че през част от атестационния период служителят не е извършвал дейност по уважителни причини (отпуск по болест за повече от два месеца; отпуск по майчинство; специализация в чужбина за повече от два месеца; неплатен отпуск за повече от два месеца; командировка (лекторат) в чужбина за повече от шест месеца), се извършва корекция. Коефициентът за корекция е $n/(n-x)$, където n е общият брой календарни месеци през атестационния период, а x е броят месеци на отсъствието.

(4) Не се разглеждат като уважителни причини за прекъсване на дейността платен годишен отпуск, творчески отпуск и други подобни причини, предполагащи продължаваща дейност.

(5) Корекция се извършва и при основен трудов договор на непълен работен ден. Коефициентът за корекция е $n/(n-x)$, където n е общият брой календарни месеци през атестационния период при осемчасов работен ден, а x е броят неотработени месеци спрямо работното време по договора.

(6) Не се атестират учени или служители, които към момента на атестацията са в дългосрочен отпуск по болест, отпуск по майчинство, специализация в чужбина, неплатен отпуск, командировка (лекторат) в чужбина. Една година след завръщането си ученият или служителят подлежи на задължителна атестация.

(7) За служителите, които са постъпили по-късно в Института за български език, се взема предвид реалното време на тяхната дейност, като се използва коригиращият коефициент.

(8) Служителите, които са били докторанти, по собствена преценка могат да включат и срока на докторантурата, ако тя изцяло или частично се вмести в срока на атестиране.

Чл. 8. (1) Въз основа на оценката на всички служители в съответната група се формира критичен праг за групата. Приема се, че служителите, класирани под него, не изпълняват минималния обем работа за заемане на щатно място в звено на БАН. Този праг не може да бъде по-нисък от 15% и по-висок от 50% от средния брой точки, получени за един служител в съответната група в СНЗ .

(2) Служителите, които се класират над критичния праг, се диференцират чрез разграничителни прагове поне в три категории (30% над критичния праг, 60% над критичния праг и над 60% над критичния праг), за всяка от които се определят от директора на звеното различни размери на трудовите възнаграждения.

(3) Критичният праг е 35% от средния брой точки, получени в съответната атестирана група в Института за български език.

II. ПОКАЗАТЕЛИ И КРИТЕРИИ ЗА АТЕСТИРАНЕ

Чл. 9. (1) Атестацията се извършва по показатели и критерии, които включват:

1. дейности, поддейности и показатели, определени в атестационна карта за учен от Института за български език и методическите указания към нея, приети от НС на Института за български език, за основа на които служи базисната атестационна карта, приета от ОС на БАН;
2. дейности, поддейности и показатели, определени в атестационна карта за научно-техническия и атестационна карта за научно-помощния и научно-административния персонал.

III. БАЗИСЕН МОДЕЛ ЗА АТЕСТИРАНЕ

Чл. 10. Атестацията на служител се извършва на основата на атестационна карта и доказателствени материали, попълнени и предоставени на Атестационната комисия от самия служител. Атестационната карта за учените се утвърждава от НС на Института за български език преди началото на всяка обща атестация. НС на Института за български език утвърждава и методически указания към атестационната карта за дефиниране на определени дейности и показатели с оглед унифицираното им възприемане от атестиращите органи.

Чл. 11. Процедура на атестирането.

(1) Атестираният служител попълва атестационна карта за съответната група, приета от НС, и представя писмен отчет за дейността си в периода след предишната атестация, в съответствие с критериите за оценяване и за удостоверяване данните в атестационната карта.

(2) Срокът за попълване и предаване на атестационните карти и доказателствените материали от учените и служителите е не по-малък от един месец от датата на обявяването на атестирането в звеното. В този срок не влиза времето, през което ученият или служителят е в отпуск, командировка или в болнични.

(3) Общият срок за предаване на атестационните карти и доказателствените материали е не повече от два месеца от датата на обявяването на процедура по атестиране на учените и служителите на Института за български език. Учен или служител, който поради командировка или заболяване не може да предаде материалите си, отпада от атестация и се атестира допълнително, като решение за това взема директорът по предложение на Атестационната комисия.

(4) В случай че служител не предаде в определения срок попълнената си атестационна карта и доказателствените материали, то това се счита за тежко нарушение на трудовата дисциплина.

(5) Попълнените атестационни карти се приемат на заседание на секциите и постъпват в Атестационната комисия с придружителен протокол.

Чл. 12. (1) Оценяването на учените обхваща три области на дейности:

- ❖ научни резултати през отчетния период
- ❖ научен капацитет и възпроизводство на академичната общност
- ❖ обществено и икономическо въздействие през отчетния период.

(2) Тези дейности са разделени на поддейности.

(3) Оценяването на служителите извън учените обхваща следните области:

- ❖ професионални качества;
- ❖ качество на изпълнение на работата;
- ❖ допълнителна квалификация;
- ❖ участие в дейности (научно-изследователска и научно-помощна).

(4) Оценките по първите три области от предходната алинея се дават от прекия ръководител. Данните и доказателствените материали за четвъртата област се представят от атестирания.

Чл. 13. (1) Във всяка област на дейност са формулирани различен брой показатели, с които се покрива съответната дейност. Показателите се отнасят за единица дейност (резултат).

(2) Показателите се отнасят до факти, които подлежат на проверка. Не се използват за показатели субективни оценки, като оценки от секция или от СНЗ.

(3) Не се използват показатели, които биха отчели повторно дадена дейност.

Чл. 14. (1) Ако Атестационната комисия констатира, че служителят е отчел неизвършени или несъществуващи дейности, за да завиши своята оценка, както и ако при проверка се установи, че в представените за оценяване трудове има заимствани текстове от други автори, Атестационната комисия дисквалифицира служителя, с което той автоматично попада под критичния праг, независимо от броя точки, които е събрал. В този случай решението на Атестационната комисия трябва да е писмено и подкрепено с подробни мотиви и доказателства.

(2) Признават се и се оценяват онези дейности (резултати) на атестирания, които имат отношение към профила на дейност на звеното и могат да играят роля за утвърждаване на обществената значимост на звеното. В останалите случаи Атестационната комисия преценява дали съответните дейности са извършени от служителя в качеството му на частно лице и не се оценяват.

(3) В случай че Атестационната комисия поиска допълнителни данни и информация за отчетените в картата дейности и те не бъдат представени в дадения от нея срок, тя има право с мотивирано писмено решение да коригира точките в атестационната карта.

Чл. 15. Резултатите от атестирането са количествено изражение на осъществените от служителя дейности (респективно резултати) през атестационния период. В сумарния им вид (сбора на точковите оценки) се преценява:

- ❖ какъв е критичният минимум от обема дейности, под който се приема, че атестираните лица не проявяват достатъчна научна активност, за да се продължи трудовото им правоотношение с Института за български език;
- ❖ да се подредят служителите от звеното според трудовата им активност и това да бъде основание за диференциране на тяхното трудово възнаграждение;
- ❖ резултатите от проведената атестация се вземат под внимание от Института за български език при процедури, произтичащи от ЗРАСРБ.

Чл. 16. Разграничителните прагове (за лицата над критичния праг) се определят от Атестационната комисия, съгласувано с директора на Института за български език съобразно спецификата на звеното. Те се обсъждат и утвърждават в НС на Института за български език.

Чл. 17. Получените оценки регистрират състоянието на индивидуалната дейност на служителите от Института за български език за периода на атестирането. Те не се използват за сравняване на учените от различни СНЗ, както и на самите СНЗ.

Чл. 18. НС на Института за български език взема решение по последиците от атестирането, като това става с явно гласуване и мнозинство повече от половината от редуцирания си състав.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 19. Промени в Правилника се правят с решение на НС на Института за български език.

Чл. 20. Правилникът е приет с решение на НС на Института за български език (Протокол № 20 от 20.10.2021 г.) и влиза в сила от датата на приемането му; допълнен и изменен с решение на НС (Протокол № 9 от 05.05.2022 г.), в сила от 05.05.2022 г.; допълнен с решение на НС (Протокол № 8 от 22.04.2026 г.), в сила от 22.04.2026 г., изменен с решение на НС (Протокол № 12 от 07.07.2026 г.).